

Виходить у Львові щодня (крім неділь і гр. свят) о 5-ій годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: уліця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лишь франковані

Рукописи звертають ся
лишь на окреме жаданє
і ва вложенем оплати
почтової.

Рекламації незначе-
тані відні від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в агенції днівників
насяж Гавсмана ч. 9 і
в п. в. Староствах на
провінції:

на цілий рік К 4 86
на пів року „ 2 46
на чверть року „ 1 20
місячно „ — 40

Поодинокє число 2 с.
З почтовою пере-
силкою:

на цілий рік К 10 80
на пів року „ 5 40
на чверть року „ 2 70
місячно „ — 90

Поодинокє число 6 с.

Вісті політичні.

(Внутрішнє положєнє. — Болгарські торжєства. —
Справи фінляндскі.)

З кругів, зближених до німецького стороництва людового, доносять, що скоро справа угоди угорської буде полагоджена, приступить президент кабінету др. Кербер до німецько-чеських переговорів. В тій цілі буде вибрана комісія, вложена з Чехів і Німців, котра має предложити відповідні предложєня. З того самого жерела доносять, що президент кабінету мусить обставати при тїм, щоби угорська угода була полагоджена в парламенті, бо лише під тим услївєм Угорщина годить ся на різні уступки. — В справі внутрішнього положєня політичного виголосив сими днями бесїду посол Грос перед виборцями в Іглаві. В его бесїді найбільше місце займала справа чесько-німецького спору. Др. Грос бив на політику „вимушуваня“, яку мнимо ведуть Чехи, котрі грозять обструкцією — однако каже, що „Чехи не виповняють погрози, скоро побачать, що ніхто їх не боїть ся“. Держава — говорив — потребує тепер сили і солідарности, а Чехи в такій хвилі „висувають неможливі бажаня“. Стороництво бесїдника не уступить мимо то-

го ні на волос від своїх прав народних і не згодить ся, аби економічними уступками приєднувати Чехів для підпраня угоди.

З Софії пишуть до Polit. Corresp., що сильна постанова російського правительства уникати всего, що могло би надати ювілейним торжєствам в Болгарії знамя політичної манїфєстації, була строго переведена. На торжєство прибуло розмірно мало російських генералів, а з визначних личностей цивільних лише один гр. Ігнатїєв, котрий однако держав ся цілком на боці. Дальше треба зазначити, що представитель царя вел. князь Николай Николаевич в своїх відповідях на численні промови держав ся дуже холодно. Тї відповіді були короткі і обмежували ся тїсно на словах подяки. Дальшим проявом, вказуючим, що в Петербурзі не бажали собі, аби участь урядової Росії в ювілейних торжєствах міг дати привід до яких небудь невідповідних заміток або толковань, єсть то, що вел. князь помимо горячого запрошеня не вступив до Софії, а натомість в програму его подорожи входить гостина в султанській палаті в Константинополі. Впрочім ціле торжєство мало знамя строго військовоє, помимо участі в нїм всіх болгарських міністрів. — На закінченє болгарських манєврів відбув ся оногди під Шейновою в присутности вел. князя Николая Николаевича, ки-

Фердинанда і російських генералів великий перегляд війська, в котрім взяло участь 35.000 вояків болгарських. Був то найбільший перегляд з усіх найбільших в Болгарії. По перегляді відбуло ся галеєє сїданє.

Російщенє Фінляндії постуєає дальше наперед і сими днями появило ся кілька нових царських указів, котрі ще більше обмежуют права Фінляндців в користь Росїян. Нові царські укази заключають такі постанови: Кандидати і студенти, що мають академічні степєні всіх російських університетів, одержкують в Фінляндії такі самі права, як кандидати і студенти з академічними степєнями університету гельсінгфорського; урядники поліційні, як також урядники з канцелярії генерал-губернатора можуть бути видалені зі служби „департаментом економічним“ сенату в порозуміню з генерал-губернатором і судово виступити против урядників висших можна лише за дозволом царя, против інших урядників за дозволом генерал-губернатора. Для економічного департаменту установлює ся окрему власть з тїсно обмеженим кругом діланя. На єї засїданях буде проводити генерал-губернатор, або его помічник, а на случай їх неприсутности перший віцепрезидент департаменту. Ухвали в тих справах, котрі вимагають присутности генерал-губернатора, або его помічника, як також іме-

45)

ФОМА ГОРДЕЄВ.

(З російського — Максима Горького).

(Дальше.)

Постава богомольця породила в груди Фому якусь свєбїдну сьмїливїсть, і він промовив:

— Скажи, отце Мироне, хорошо так жити.... на повній своїй волї.... без діла, без діла, без родини.... ходити ось так, як ти?

Отець Мирон підняв голову і тихо засьмїяв ся якимсь ладїдним дитинним сьмїхом. Цїле его лице, цинамонової краси від вітру і смаги, засіяло сьвітлом внутрєнної радості. То був другий чоловік — не богомольєць і проповідник праведного життя і страху Божого, а добрий і простий мужик. вогрого мягкий сьмїх викликав і у Фому добродушну усьмїянку. Але засьмїявши ся і поглядівши на Фому, Мирон лиш зітхнув глибоко і коротко сказав:

— Або зле?...

— Значить, ти вдоволеній сьїм житєм?

— Не обяжваю уха Господа мого за лобами. Нічого, живу! Відні люди правдиво Божї.... одинока свєбєда від житєвих пут....

— А я ось.... — промовив Фома, але перервав і замовк. В ушах его звучав все той завидно радїстний сьмїх....

— Чому ти відвзав ся від людей, від сьвіта? — спитав він помовчавши.

— Чужий був я братї моїй.... — спокїйно відповїв Мирон, і обвївши ваюту уважним, розелїджуючим поглядом, сказав із згїрдним сьпівчутєм: — Он як виладили: Украшають, украшають себе зверху, а в середнї весь дрянь....

— Так.... — промовив Фома, глядячи у вікно.

— Отже тобі добре вандрувати? Свєбїдно одному жити?

— Ех, брате мій! — тихо скрикнув богомольєць, присуваючись до Фому і заглядаючи єму в лице ладїдно і сумно. — Чую я.... не спокїйна душа твоя, чи так?

Фома мовчки кивнув головою і виждаючи поглянув на говарїща. Лице Мирона сяїло тихою радостю, він доторкнув ся рукою колїна Фому і промовив щирим голосом.

— Віджени від себе сьвітєке, бо нема в нїм радості. Правдивє слово говорю тобі: відїди від зла! Памятаєш, сказано: „Блажен муж, іже не іде на сьвіт нечистивих і на пути грїшних не ста“. Віддали ся, освїжи душу свою самотою і наповни ся думкою о Господї.... Бо лише гадкою о Нїм може чоловік спасти себе від оскверненя....

— Не то! — сказав Фома, — менї не спасати ся треба.... або я много согрїшив? Другі он.... Менї би порозумїїшати....

— І порозумїїшаєш, коли віддалиш ся від сьвіта.... Вїйди-но ти на дорогу вільно, на поля, на степи, на рівнини, гори.... вїйди та поглянь на сьвіт з волї, здалєка....

— Ось! — скрикнув Фома. — Отсе саме я і думаю.... З боку виднїїше!

А Мирон, не обертаючи уваги на его слова, говорив так тихо, неначєб бесїда ішла о великій тайні, відомїй лиш єму, богомольєци....

— Зашумлять довкола тебе лїси дрїмучі солодкими голосами о мудрості Господа; засьпївають тобі птїчки Божї о сьвятїй славі Его, а степовї трави кадят ладаном Прєсєвятїй Дівї Богородици....

Голос богомольця то піднимав ся і дрожав від повноти чувства, то спускав ся до тайного шєпоту. Він немов помолєднїв.... очи его сяїли ясно і певно і цїле лице яєніло від щасливої усьмїшки чоловіка, що наїшов вихід чувств радості своєї і тїшити ся, що его вилїває.

— В кождїй травцї бє ся серце Господа; кожда комашка, воздушна і земна, дышїть сьвятим духом Его; всюди живий Бог-Господь Ісус Христос! Краса, яка на землї, в полях та в лїсах! Чи був ти на Керженцї? Тишина там безподїбна, дерева, трави райскї....

Фома слухав, і его уява, полонена тихим чаруючим оповїданєм, малювала єму ті широкї поля і глухі лїси, повні краси і тишини, успокоючої дуже....

— Глядиш в небо, лежачи де небудь під корчиком, а оно все до тебе спускає ся, неначє обняти тебе хоче.... На души тепло і тихо радїсно, нічого ти не хочєш, нічому не завидуєш.... Так ось і здаєть ся, що на цїлій землї лише ти і Бог....

Богомольєць говорив, а Фомї его голос і сьпівуча бесїда нагадували чудовї казки старої тїтки Америкє. Він почував себе так,

новане урядників і всі урядничі справи належать до круга діланя генерал-губернатора. Вношенє просьб до сенату під адресою корони зносять ся. Просьби до корони мають вносити ся в приписаній дорозі. Ніколи не будуть узгляднені просьби, вношені спільно кількома особами, заключаючи забурене публичного спокою, критику правительственных заряджень і т. ин. Право прокуратора сенату, дозволяюче ему відкликувати ся просто до царя зносить ся. В фінляндскім сенаті заводять ся російскій язык урядовий. — Тими указами знесено остаточно останки давньої фінляндскої конституції і заведено російське самодержавіє.

Н О В И Н И.

Львів дня 3 го жовтня 1902.

— **Є. Е. п. Намістник** гр. Лев Шиньскій буде уділяти в неділю дня 5 с. м. аудієнції.

— **Іменованя.** П. Міністер торговлі іменовув почтовими контролльорами старших офіціалів: Влад. Уляновского, Бл. Добровольского і Конст. Фішкіа для Перемишля, Анд. Климкевича і Каз. Крамаржевского для Львова, а Густ. Шторха для Стрия; також почтових офіціалів: Анд. Тереха, Макс. Дидушиньского і Стан. Качиньского для Львова, Ер. Хлопецкого, Йос. Южинця і Мих. Гавлинського для Кракова, Кар. Руденьского для Ярослава, Влад. Бентковского і Стан. Яетшембского для Станиславова, Генр. Качиньского для Тарнова, Ом. Добрянського для Коломиї, Ант. Ратайского для Бучача і Волод. Тхожевского для Шакової.

— **Перенесеня.** П. Намістник переніє старшого повітового комісаря дра Каз. Дрогойовского з Тарнова до Львова; повітових комісарів: дра Влад. Журовского з Коломиї до Камінки струм.

як немов би по довшій дорозі в жаркій день цив чисту і студену вохкість лісного ручая — вохкість, насичену запахом трав і цвітів, які она обліває.... Перед ним все ширше розкривали ся яркі образи.... ось стеженка в дрімучім лісі; крізь галузки дерев проникли тонкі проміня сонця і дрозди у воздуху і під ногами подорожнього.... Любо пахне грибами і листем; медовий запах цвітів, густий аромат сосни невидимо уносять ся у воздуху і проникають в грудь теплою а приятною струєю.... Тишина довкола.... лише птиці співвають і тишина та так чудесна, що здаєть ся — і птиці співвають в груді твоїй.... Ідеш, не спішчись, і жите твое іде як сон....

А тут все обхоплене сірою мертвою мракою, і безрадно ми побиваємо ся в ній, сумуючи за свободою і світлом! Он — заспівали в низу, ледви чутними голосами ні то пісню, ні то молитву. Опять хтось кричить, даєть ся. І все глядають дороги....

— Сім і пів.... сі — ім!

— І ні о чім жури тобі нема — говорив богомолець і голос его журчав як ручай — кусник хліба всюди дадуть; а чогож ще тобі, вільному, треба? В світлі клопоти як ланцухи путають душу.

— Хорошо ти говориш! — зітхнувши сказав Фома.

— Братчику мій милий, — тихо скрикнув богомолець, ще близше присуваючись до него. — Коли пробудила ся душа, коли просить ся на волю, не засицляй її насильно, слухай її голосу.... Нема на світлі в его розкошах ніякої краси і святости, длачогож підчиняти ся его правам? В Иоані Златоустім сказано: правдивий шекинах есть чоловік! А шекинах то жидівське слово і значить оно „святая святых“....

Отже.... протяжний голос свиставки заглушив его бесіду. Він прислухав ся живо, встав з канапи і сказав:

— То на пристань свищуть.... залізати мені тут! Ну, прощай, братику! Дай тобі Господи волі і сили зробити, як хоче душа твоя! Прощай, дорогий!

Влад. гр. Стадницкого з Сянока до Тарнова і Петра Бушиньского з Ніска до Коломиї: концептів намістництва: Стан. Холонзевского з Перемишля до Нового Санча, Ів. Машковського з Жовкви до Станиславова і дра Генр. Штубенфолля зі Львова до Ніска, а також концептових практикантів намістництва: Ем. Раніого зі Львова до Мостиска, Влад. Клосовского зі Львова до Сянока, Григ. Ярославского зі Львова до Старого Самбора. Ад. гр. Старженьского з Золочева до Борщева, Генр. Крупского зі Львова до Жовкви, Фил. Грота зі Львова до Ланьцуга, Влад. Білобжеского зі Старого Самбора до Збаража, дра Тад. Хшовцевского з Нового Санча до Кракова, Арт. Лорета зі Львова до Скалата, Юл. Уейского з Камінки струм. до Самбора, Мар. Дидушиньского з Самбора до Львова, Стан. Товарищкого з Дрогобича до Гусятина, Стан. Шавловского зі Львова до Стрия і Ром. Свитальского зі Стрия до Дрогобича. Дирекция почт і тел. перенесла почтових контролльорів: Ант. Кобзая до Львова, Фр. Фечку до Перемишля і почт. асистента Рих. Макуша до Бучача.

† **Андрій Качала**, парох в Медні, збараского повіта, брат бл. п. Стефана Качала, упокоїв ся вчера в 73-ім році жита а в 47-ім святицельства. Похорон відбуде ся в суботу. Покійник належав до тих людей, що тихо але невтомимо працюють після своїх сил і своєї змоги на народній ниві; він запомігав щедро народній інституції як товариство „Просвіту“, руску буржуа в Тернополі і ви., а жертви, видані Покійником на народні цілі, можна сміло числяти на звиш 50.000 К. Вічна ему память!

— **З „Народної Торговлі“.** З уваги на загальне обниженє стони процентової від вкладок на книжочки у всіх інституціях фінансових і з уваги на зрівнанє опрцентования давнішних вкладок з вкладками від дня 1 червня 1902 на книжочки „Народної Торговлі“ вилаченими, рішила управляюча Рада на засіданю з дня 26 вересня 1902. що почавши від дня 1 н. ст. січня 1903 від всіх вкладок на книжочки „Народної Торговлі“ буде зачисляти ся 4%. — До сеї постанови управляючої Ради треба додати, що хоч таке обниженє

Він низько поклонив ся Фомі. Було щось жєнєско-лагідного і мягкого в его пращальних словах і поклоні. І Фома також низько поклонив ся і завмер, стоячи з опущеною головою, оперши ся рукою о стіл.

— Як будеш в місті, зайді до мене.... — попросив він богомольця, що нетерпеливо глядав ручки від дверей кяюті.

— Зайдю! я прийду.... пращай! Спаси тебе Христос.

Коли парохід доторкнув ся боком о пристань, Фома вийшов на поміст і став глядіти в долину, в ираку. По містку з парохода ішов нарід, але серед тих темних стятий, вкритих густою мракою, він не пізнав богомольця. Всі, що ішли з парохода, були однако неясні і всі скоро пезали з очий, немов таяли в сірій вогкості.... Не видко було ні берега, нічого твердого, пристань дрожала від руху, виклибаного пароходом, над нею колесало ся жовте пятно ліхтарні, відгомін кроків і людських голоів був глухий.

Парохід відчалив і поволи рушив в пітню. Богомолець, пристань, відгомін людських голосів — все нараз пезло, як сон і знов остав лиш один густий омут і парохід, що тяжко в нім порушав ся. Фома глядів перед себе в мертво море ираки і думав о голубім, безхмарнім і лагідно-темнім небі — де оно?

На другий день коло полудня сидів він в комнаті Єжова і слухав міських новинок з уст свого товариша. Єжов виліз на стіл закиданий газетами і махаючи ногами, оповідав:

— Розпочав ся виборчий час.... Купецтво висуває на голову твого хрестного вітця, старшого дідька! Як дідько, він безсмертний.... Хоч ему, здаєть ся, минуло вже півтора сотки літ. Дочку свою він за Смоліна.... пригадуєт собі, того рудого! Про него говорять, що то порядний чоловік.... але в нинішних часах порядними людьми називають і розумних падлюків.... тому що людей нема!... Тепер Африкан стрієть з себе образованого чоловіка, вже все влізти в інтелігеніє товариство, щось кудись пожертвував і відразу зробив ся видним. З лица судячи, він злодій першого сте-

опрцентования могло би декому із членів „Народ. Торговлі“ здавати ся неоправданим, есть на ділі дуже на часі, а поправді сказавши, „Народна Торговля“ повинна була вже давно обнизити стону процентову від приниманих вкладок; члени її чей повинні то зрозуміти, що теперішні часи далеко не такі, щоби можна платити великі проценти від вкладаних капіталів.

— **Руский народний театр** по довшим-побуті в Каменці подільскім, переїздить на кілька представлень до Заліщик. Перше представленє відбуде ся в суботу дня 4 н. ст. жовтня. Виставлена буде оперета в 4 актах Делінгера: „Дон Цезар“. — В неділю 5 жовтня народна оперета в 3 актах М. Кропивницького: „Півні в лицах“, ві второк сензаційна драма Тогобочного: „Загублений рай“.

— **У Воли баранецкій** від Самбором есть на продаж около 100 моргів орної землі. Ціна за морг 600 К. На фільварку Копань також коло Самбора є на продаж 286 моргів землі, а з того припадає 33 морги на сіножата, 80 моргів 15-літнього зрубу з дубовими насінниками, 30 моргів орного поля, а проче пасовиско. Положенє ґрунту гарне і до полудня зверненє. Близших пояснень уділяє о. Корнилий Грушкевич, парох в Раковій, п. Надиби-Воютичі.

— **Переторг.** Суд окружний в Коломиї оголосив переторг (ліїтацию) маєтности „Гелєнівка“ на день 27 с. м. рано о 10 год. Ціна виблична 59.013 К.

— **Про найденє трупа Єлінека** подають віденські газети таку звістку: Дня 28 вересня около пів до 3 год. по полудні побачили рубачі з Гіґіні, Людвик Гайнцль і Едвард Фішер коло Альтенвирт, що щось пливе по Дунаю, як би якийсь труп. Они відв'язали зараз лодку і пустились долі водою. Плили може яких 50 метрів, аж до місяця, де ріка робить острє коліно. Там філі бють сильнійше і трупа викидало більше верх води; они зловили его за ногу і прив'язали до човна а відтак поплили до берега. Не витягаючи трупа з води, дали знати до війта, а той казав витягнути

пени, але буде грати ролю, бо знає міру Н- так, брате, Африкан.... ліберал.... А ліберальний купець, то мішанина вовка і свині з жабою і змією....

— Пес з ними всіма! — сказав Фома, байдужно махнувши рукою. — Що мені до них? А ти як, все пещ?

— Пю! Чому не маю пити!

На пів одігий і чірхачий Єжов похорий був на якусь оскубану птицю, котра лише що побила ся і ще не вєпіла пережити боевого запалу.

— Пю, тому що мені треба від часу до часу пригашувати полумінє мого обидженого серця.... А ти, сирій пне, як тлієш поволи?

— Треба мені іти до хрестного.... — скрикнувши лице, сказав Фома.

— То іди!

— Не хоче ся.... Стане зараз науки говорити....

— То не іди!...

— Треба....

— А як так, то іди!

— Ну, що ти все дурниці плетеш? — сказав Фома невдоволений. — Неначе — й дійсно весело ему....

— Мені, їй Богу, весело! — засміяв ся Єжов і скочив зі стола. — Я-як я вчер ра одного пана виганьбив в газеті! А відтак, я чув одну мудру приказку: сидить товариство на березі моря і широко філософує о житю. А жид каже: „Панове! І чого тільки много ріжнього слова? Я вам скажу все і відразу: жите наше не варте ні копійки, так як то море, що бушує!“

— Е, дай мені спокій! — сказав Фома. — Пращай... іду....

— Гони! Я нині високо настроений і не могу з тобою стогнати.... тим більше, що ти й не стогнеш, а хривкаєш.

Фома пішов, лишивши Єжова, що співав на ціле горло:

„Грєми в барабан і не бій ся“ Барабан!... — ти сам барабан — з роздраженєм подумав Фома, виходячи поволи на улицу.

„Дністер“ товариство взаємного кредиту, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, ринок ч. 10, дім „Просвіти“.

Вкладки щадничі приймає на 4%.

Позичок уділяє на 6½% на векселі і скритти за інтабуляцією або за порукою. Сплату позичок розкладає від 3 до 10 літ. Позичку може дістати тільки забезпечений в „Дністрі“ від огню, если приступить в члени товариства кредитового „Дністер“ і викаже відповідну гіпотечку.

Уділ членський вносить 50 кор., а вписове 2 К.

Виплачені уділи з кінцем 1901 року вносили 81.160 кор., стан позичок вносив 869.345 К, вкладок щадничих було 1063 на 900.193 К, членів було 2.006.

„Дністер“ уділяє що року з чистого зиску датки на рускі публичні ціли — на церкви, бурси, школи — і розділив вже 8.840 кор.

МІД десеровий сьвіжий кураційний, з власної пасіки, 5 клгр. 6 К 60 с. franco. Корієвич, ем. учит. Іванчани.

Агенція дневників

Ст. Соколовского
Львів, Пасаж Гавсманна ч. 9, — приймає

превнумерату і оголошеня до всіх дневників краєвих і заграничних. В тій агенції находить ся також головний склад і експедиция „Варшавского Тижневника ілюстрованого“. До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може приніматися оголошеня виключно лиш та агенція.

„Дністер“ товариство взаїмних обезпечень у Львові, рынок ч. 10 дім „Просвіта“, одинокє руске товариство асєкураційне, обезпечає будинки, інвентар живий і мертвий, збіже і пашу на случай пожару. „Дністер“ припоручили Впр. Митрополит і Преосьв. Єпископи Вєч. Духовенству і всім вірним для обезпеченя церквей, приходств, будинків громадских, шкільних і селяньских.

„Дністер“ має 645 тисяч власних фондів.

Оплата премії єсть уміркована, а пікоти виплачують ся дуже скоро і совістно. Чистий зиск розділяє „Дністер“ межі своїх членів яко звороти з премії. В році 1900 і 1901 вносить зворот по 8%. Члєви „Дністра“ можуть затагати позички в Банку краєвим, в касах ошадности і в тов. кред. „Дністер“. Через „Дністер“ можна обезпечитись на жите — капітали на дожитє, помертні капітали, посяги, ренти і т. д. — а з провізії від тих обезпечень відступає „Дністер“ часть на рускі публичні ціли. „Дністер“ дає радо селянам агенції, де близько нема агенції „Дністра“, а агєнти „Дністра“ заробили вже близько 350.000 провізії.

MA YER'S-CONVERSATIONS LEXIKON

Пяте цілком перероблене і побільшене виданє, новє.

В 17-ох дуже хорошо оправлєних томах з шкїряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін текєту, **10.000** ілюстрацій, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолїтогр., **290** карт.

Брім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового виданя того твору, одинокого в загальній літературі, єсть літератским явищєм не малої ваги. Розійшлось єго в 4-ох виданях бїльшо як півтора мїліярда примірників і придбало собі заслужєну славу, як найвєличавїйший сучасний твір, як словар людєкого знаня.

Той лексикон можна дістати в комплеті, всі томи кєраз на сплату по **3 зр. мїсячно.**

Замовлєня приймає **А. ЛЯНДОВСКИИ**, Львів, Пасаж Гавсманна.

СТЕЛЯ

найновїйший інструмент сальонсвий швайцарский, самограй, ноти металєві без гачиків в ріжних величинах. Продає Соболєвский годєнникар у Львові, площа Марийска (готель французский).